

Ročník VII.

HABOVČAN

obecné noviny

Číslo 2

December 2008

► Rozpočet s pokecom	2
► 26 000 stromov!!!	3
► Policajt v MŠ!	7
► O choťčom s tetou Emíliou	9
► Stačia štyri tóny...	11
► Dorastenci šplhajú!	16

**„V skromnej skalnej jaskyni
vidieť svätú rodinu,
čo s pocitmi krásnymi
víta svätú hodinu.
V jasličkách Ježiško taký je malý
a predsa jemu sa klaňajú králi...”**

*Z pripravovanej Jasličkovej
pobožnosti,
ktorá bude v kostole
25. decembra o 15.30 h.*

Vážení spoluobčania,
rok s rokom sa mení, odpusťme si navzájom svoje prehrešky, pokonajme sa v susedstvách, v rodinách. To zlé, čo bolo, nech zostane za nami, доброта, tá nech pretrváva večne. Veď, čo nám iné na tomto svete v krátkej epizóde života zostáva. Sami vidíme, ako čas rýchlo beží, zastaviť sa nedá. Za malú chvíľu 21. storočie odkrojí už svoj deviaty diel. Preto mi dovoľte, milé deti, mládež, stredná generácia i vy najstarší, aby som vám všetkým poprial šťastné a pokojné sviatky v kruhu svojich rodín, príbuzných

a priateľov. Do nového roku 2009 vám prajem hlavne zdravie, pokoj, lásku k blížnemu, k tomu veľa porozumenia a vzájomnej úcty jeden k druhému tak, aby sa nám všetkým dobre žilo v našej Habovke. S pozdravom sa obraciam aj na našich rodákov v rôznych kútoch sveta, ktorí určite zabľúdia kliknutím myšky aj do svojej rodnej obce. Chcem poďakovať za spoluprácu počas celého roka 2008 všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zaslúžili o lepšie žitie v našej habovskej spoločnosti.

Ján Taraj

K číslam v rozpočte pribudol „pokec“

Ruku na srdce, kto z nezainteresovaných bez bližšieho vysvetlenia rozumel doterajším kolónkam rozpočtu? Ekonómia ho zostavovali podľa „suchej“ rozpočtovej a ekonomickej klasifikácie a jednoduchí občania z tabuliek nemali šancu vidieť, čo obec minútím peňazí z kolónky mienila.

Odtiaľto to bude inak. O zábavku na koniec tohto roka mali postarané ekonómy obecných a mestských úradov. Za pár týždňov mali zvládnuť novú formu tvorby rozpočtu,

tzv. rozpočet programový. Aj keď na školeniach k nemu zalamovali rukami nielen ony, ale aj starostovia, naprogramovať budúci rok v eurách a naprogramovať ho nielen číselne, ale i slovné nakoniec zvládnuť museli. Môže sa zdať, že povinné komentáre, ktoré k číslam pridávali sú rozprávky, socialistické záväzky či „kecy“. No občania práve tieto „kecy“ ocenia...

Pri zavedení programového rozpočtu ide v podstate o to, aby občania vedeli, čo

chce obec alebo mesto za peniaze dosiahnuť, nie na čo ich chce minúť. Zostavenie programového rozpočtu teda predpokladá, že prednosť pred číslami majú zámery, ciele, aktivity, ich výstupy musia byť merateľné. A do programov sa potom „nalejú“ financie. Nie naopak. A k financiám slovné zdôvodnenie. Príklad: V novej forme rozpočtu nebude pri investíciách len kolónka výdavkovej časti napríklad miestne komunikácie, ale občania pri nej nájdu, že za tých napr. 10 000 eur sa vybuduje

x parkovacích miest, že tým pribudne na udržiavanie x m² verejného priestranstva... Nájdu tiež, napríklad, že ak obecný úrad vymení okná, nejde len o výmenu, ale aj o zníženie tepelno-energetickej náročnosti budovy... Na čo najdrobnejšie budú rozpísané všetky aktivity, všetky výdavky úradu... Plnenie merateľných ukazovateľov je samospráva povinná kontrolovať a vyhodnocovať, prvú monitorovaciu správu vydajú obce a mestá po polroku.

(lv)

Programový rozpočet na rok 2009

Obecné zastupiteľstvo 15. decembra schválilo rozpočet obce pre rok 2009 až 2011, záväzným je pre budúci rok, ďalšie dva sú výhládové. Celý si môžete pozrieť na www stránke obce Habovka. Rozpočet obce je po prvýkrát zostavený ako

programový, zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi s výsledkami realizovaných rozpočtových programov a aktivít.

Pre rok 2009 je rozpočtovaných 13 programov.

Programový rozpočet Obce Habovka na rok 2009 je navrhnutý ako prebytkový, t. j. rozdiel medzi príjmami a výdavkami je 27 555 EUR. Bežný rozpočet je navrhovaný ako prebytkový vo výške 24 235 EUR a kapitálový vo

výške 3 320 EUR. Výdavkový kapitálový rozpočet nebol zostavovaný. Bude sa zostavovať pri úprave rozpočtu v roku 2009 z prebytku hospodárenia obce za rok 2008 a finančných operácií.

(kk)

Časť knihy o histórii Habovky je už hotová

Príprava monografie obce vrcholí. Historici a odborníci už majú zosumarizované dejiny Habovky do roku 1945, práce ešte prejdú jazykovou a štylistickou úpravou. História od roku 1945 po súčasnosť dokončujú. Kolektív autorov tvoria predovšetkým pracovníci Štátneho okresného archívu v Dolnom Kubíne a Oravského múzea P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne. PhDr. Soňa Maťugová sa venuje dejinám založenia Habovky do roku 1945, obdobie od 1945 po súčasnosť spracováva Mgr. Eva Vrlaková. Etnografiou sa zaoberá PhDr. Elena Beňušová, architektúrou PhDr. Juraj Langer, neživou

prírodou RNDr. Jaroslav Kocián, živou prírodou RNDr. Dušan Karaska a rastlinstvom RNDr. Oľga Removčíková. Osvetovú činnosť spracováva PhDr. Soňa Maťugová a Mgr. Eva Vrlaková, školstvo Mgr. Soňa Maťugová, na cirkevných dejinách pracuje PhDr. Soňa Maťugová a Mgr. Jozef Svitek.

„Celá historická písomná časť by mala byť spracovaná do konca apríla 2008,“ uviedol starosta Ján Taraj. „Z domácich zdrojov je potrebné doplniť kapitoly o hasičskom zbore, družstve, o športe, kultúre, o osobnostiach Habovky. Tiež treba zozbierať čím najstaršiu fotodokumentáciu o obci.“

(lv)

Habovský požiarny zbor. Horný rad zľava Roman Leginus, Štefan Pilarčík, Štefan Kelušiak, neznámy, Alojz Jandura (predseda), Ľudovít Vidiečan, Štefan Klimek, stredný rad Ľudovít Štech, neznámy, Jozef Žofiak, dole Karol Tekel'.

Po vybudovaní kanalizačného zberača na ulici Pod Úbočou a zriadení kanalizačných prípojk k rodinným domom bola v lete zrekonštruovaná miestna komunikácia. Cesta bola v dezolátnom stave. Teraz konečne obyvatelia tejto časti obce môžu chodiť po novom asfaltovom koberci.

**Vyzujte sa,
prosím!
máme nový
koberec!**

Prvý štvrťrok je už za nami

Školský zvonec pravidelne odmeriava vyučovacie hodiny v tomto školskom roku už viac ako tri mesiace. Štvrťrok je za nami.

Na pedagogickej rade 18. novembra pedagógovia základnej školy hodnotili, ako sa v uplynulom období darilo nielen žiakom. Z celkového počtu 180 žiakov prospelo 175, teda 5 žiakov nepropelo. Najväčšie starosti žiakom robí slovenský jazyk a matematika, ale i anglický jazyk a prírodopis. Na návrh triedneho učiteľa a po schválení pedagogickou radou, riaditeľ školy udelil pokarhanie za správanie 11 žiakom, ktorí porušujú školský poriadok a 16 žiakov dostalo pochvalu za vynikajúci prospech a správanie v prvom štvrťroku školského roka 2008/2009.

Na plenárnom rodičovskom

združení, ktoré sa konalo 20. novembra riaditeľ školy Mgr. Juraj Hurťák zhodnotil školský rok 2007/2008, zástupkyňa pre ZŠ Mgr. Magdalena Pilarčíková oboznámila rodičov so zmenami, ktoré priniesol nový školský zákon, výchovná poradkyňa Mgr. Daniela Ondrošová informovala o rozmiestnení a predbežnom záujme deviatakov o stredné školy a nakoniec príslušník policajného zboru ppor. Ivan Šándor upriamil pozornosť na zodpovednosť rodičov za deti, najmä na požívanie alkoholu mladistvými a vandalizmus. Potom sa rodičom venovali triedni učiteľia.

Štvrťrok sme uzavreli a školský zvonec s presnosťou odmeriava vyučovacie hodiny ďalej.

(mp)

Dedina sa rozrastie

Nový kúsok dediny by mal vyrásť v lokalite Zastudená. Zastavané územie bude mať rozlohu 13,18 ha, z nej polovica je určená na stavebné pozemky - 6,5 ha. Cesty zaberú 3,15 ha, športové plochy 0,37 ha a pre verejné stavby, ako je obchod, dom služieb, či hotelový komplex je vyčlenených 1,74 ha. Zvyšok vysadíme zeleňou. Ako povedal starosta Ján Taraj, prvým krokom ako sa dostať k prvému stavebnému pozemku je vysporiadanie pod miestnymi komunikáciami. Obecné zastupiteľstvo schválilo cenu pre nákup a predaj pozemkov podľa zákona 582/200 4 na 56 Sk/m².

(lv)

Obrázky z filmu videli aj naživo

V októbri sa štvrtáci základnej školy spolu s lesným pedagógom a pracovníkom TANAPu Michalom Gazdom vybrali na túru po náučnom chodníku Roháčske plesá. Najskôr sa zastavili v Informačnom centre Šindlovec, kde si pozreli film o živote kamzíkov v Tatrách a ani netušili, že práve tieto zvieratá budú mať možnosť vidieť nielen vo filme. Šesť kamzíkov pozorovali onedlho na tráve, ktorú jeden zo žiakov nazval „pripečená“, bola totiž zoschnutá a utlačená prvým už roztopeným snehom. Úžasné bolo sledovať, ako sa s istotou pohybujú po nebezpečnom teréne. Najväčším zážitkom pre žiakov bolo najvyššie položené pleso, ktoré bolo už zamrznuté. Pevnosť a hrúbku ľadu si niektorí odvážlivci vyskúšali osobne. Bol to skutočne úžasný deň a štvrtáci vôbec neľutovali, že nestihli vyučovanie.

(mp)

Vyrastie 26 000 nových stromov

Historia urbárskych pozemkových spoločenstiev siaha do polovice 19. storočia. Po zrušení poddanstva v revolučnom roku 1848 nasleduje aj vývoj v oblasti vlastníckych vzťahov k pôde. Na základe kráľovských nariadení z roku 1854 bola bývalým poddaným (bývalým urbarialistom) oravského panstva pridelená pôda do vlastníctva, čo je začiatkom urbárov v jednotlivých obciach. V rámci Oravy bolo takto odovzdaných viac ako 161 000 ha. Ostatná pôda bola vo vlastníctve oravského panstva, ktorá bola združená do Oravského komposesorátu. Oravský komposesorát pretrval až do roku 1945 kedy nariadením SNR č. 78/1945 Z. z. z

24. júla 1945 sa Oravský komposesorát zrušil a vznikli správy štátnych lesov.

Zákomom č.2/1958 bolo urbárskym spoločenstvám odňaté užívacie právo k urbárskym lesom a toto bolo dané do právomoci Štátnych lesov. Vlastnícke práva sa však nezmenili. Urbarialisti mali nárok na palivové drevo pri pni po dobu 10-tich rokov vo výške svojho podielu. Bola to však len slabá náplasť na to, o aký zisk vlastníci prichádzali. Náprava nastala až po roku 1989 kedy sa zákonom č. 229/91 urbárske lesy vracali pôvodným majiteľom.

Pozemkové spoločenstvo bývalých urbárskych spolumajiteľov obce Habovka v súčasnosti hospodári na ploche 190,26

ha urbárskych lesov a 369,66 ha súkromných lesov. Úspešne sa nám podarilo previesť 43 ha urbárskych lesov do lesného pôdneho fondu (LPF) a 271 ha súkromných lesov do LPF. Tento prevod bol zaregistrovaný k 1. 1. 2007. Do úspešného konca sme doviedli aj odovzdanie 30 ha lesa na Skorušine.

Prijatím nových plôch sa zvýšili aj úlohy vyplývajúce z Lesného hospodárskeho plánu. Zvýšili sa úlohy ako v pestovnej tak v ťažobnej činnosti. V roku 2008 sme zalesnili 8 ha plôch (26 000 ks sadeníc), spracovali sme viac ako 2 500 m³ kalamity a venovali sme sa aj ťažbe prebierok. Sú to úlohy, ktoré bez vašej pomoci nie je možné zvládnuť. Výbor

URBÁRU aj touto cestou môže vyjadriť spokojnosť s prístupom vlastníkov k spoločnému majetku.

Les je živý organizmus a preto si ho musíme zveľaďovať. Sme regiónom cestovného ruchu a les tu neodmysliteľne patrí. Pamätajme na to, že les okrem hospodárskeho významu má ešte veľa iných funkcií bez ktorých človek nemôže existovať. Chránme si našu prírodu, ktorú nám veľa regiónov závidí.

Výbor URBÁRU vám chce poďakovať za pomoc v roku 2008 a do roku 2009 zaželať veľa zdravia, osobnej spokojnosti a chuti pomôcť pri úlohách, ktoré nás čakajú.

Ing. Ján Šlauka

Mikuláš nás neobišiel!

Pesničkou Vitaj v našej škôlke, milý Mikuláš, privítali deti habovskej materskej školy svojich rodičov na Mikulášskej besiedke. A hneď spustili, čo si pre nich pripravili. Bol to program nabitý piesňami, básničkami, vinšovačkami a tancom, ktoré si pre rodičov pripravili spolu so svojimi učiteľkami. „Bolo úžasné vidieť rozžiarené očka detí pri stretnutí sa s Mikulášom, keď im odovzdával darčeky,“ uviedla Janka Ondrošová, zástupkyňa pre MŠ. „S príjemnými pocitmi a v slávnostnej nálade sme sa rozchádzali domov.“

Na svätého Mikuláša, neučí a neskúša sa! Týmto oznamom, napísaným na tabuliach, dávali žiaci učiteľom jasne najavo, čo patrí, alebo aspoň, čo si deti myslia, že sa patrí...

Že sa celý deň 5. decembra niesol v duchu očakávania poslednej vyučovacej hodiny,“ potvrdila aj zástupkyňa pre ZŠ Mgr. Magdalena Pilarčíková. Až na tej si žiaci z rúk Mikuláša a jeho pomocníkov prevzali balíčky sladkostí, ktoré pre nich zabalili šikovní rodičia. Mikuláš, anjeli i čert si podľa detí i učiteľov svoju úlohu splnili zodpovedne. „V očiach tých menších svietili iskričky radosti i strachu, tí starší školáci boli radi, že posledná hodina bola spesená nezvyčajnou návštevou.“

Čo prináša nový školský zákon

V súvislosti s novým zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní sa na našej škole od 1. septembra v ročníkoch 1. a 5. vyučuje podľa školského vzdelávacieho programu ISCD-I. a ISCD-II.

Školský vzdelávací program pozostáva z dvoch častí: Prvá časť tvorí štátny vzdelávací program, ktorý určuje štátne minimum obsahu vzdelávania pre jednotlivé ročníky. Druhá časť si každá škola vytvorí podľa toho, aké smerovanie škola bude v nasledujúcich rokoch mať, ktoré vychádza z konkrétnych podmienok školy a požiadaviek regiónu.

Naša škola poskytuje základné vzdelanie. Našou prioritou je výchova všestranne rozvinutej osobnosti.

Základná škola Habovka má niektoré špecifiká, ktoré ju odlišujú od ostatných škôl. Chceme ich využiť nielen k lepšej profilácii školy, ale predovšetkým ku zvýšeniu prestíže, ktorú medzi verejnosťou má. Z dôvodu nízkeho počtu žiakov sa môžeme zamerať na skutočne individuálnu prácu so žiakmi, žiaci majú väčší priestor k vlastnému

vyjadreniu sa.

Hlavné ciele školy:

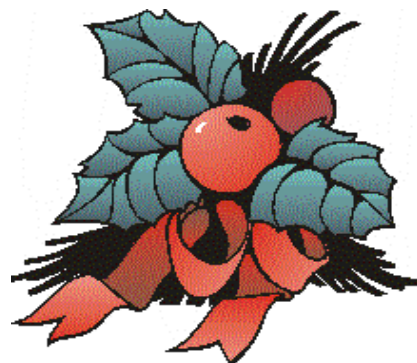
- meniť nielen obsah a metódy vyučovania, ale i prostredie a klímu školy, ktorá má viesť k aktivite, tvorivosti a zodpovednosti, aby v priebehu základného vzdelávania žiaci postupne získali také kvality osobnosti, ktoré im umožnia pokračovať v štúdiu, zdokonaľovať sa vo zvolenej profesii a počas celého života sa ďalej vzdelávať a podľa svojich možností sa aktívne podieľať na živote spoločnosti

- klást dôraz na rozvoj informačných a komunikačných technológií (preto sme v učebnom pláne zvýšili hodinovú dotáciu informatiky v 5. ročníku)

- rozvoj komunikačných schopností v cudzom jazyku (preto sme zaviedli vyučovanie anglického jazyka od 1. ročníka, ktoré nadväzuje na jazykovú prípravu angličtiny v predškolskej triede materskej školy)

- viesť žiakov ku stanoveniu vlastných pravidiel správania sa, k ich dodržiavaniu i k dodržiavaniu pravidiel školského poriadku.

(mp)

Vedia už, ako bolo kedysi

Oživiť ľudové tradície v obci pomocou najstaršej generácie – to si predsavzalo vedenie materskej školy. A tak na predvianočné stretnutie pozvali do škôlky starké, babky, babičky detí. S chuťou sa staré mamy s vnúčatami pustili do pečenia medovníčkov, aj ich zdobenia. Popritom zneli vianočné piesne, starké porozprávali deťom, čo sa počas zimných večerov robievalo kedysi, ako sa kedysi bývalo na dedine, ako prežívali vianočné sviatky starí rodičia.

(jo)

Po anglicky aj v škôlke

Záujem škôlkarov o angličtinu rastie. Z II. triedy navštevuje anglický krúžok už 24 a z I. triedy 14 detí. Raz do týždňa s nimi v materskej škole pracuje PaedDr. Miroslava Mydliarová, učiteľka z habovskej základnej školy. Deti sú schopné osvojiť si vedomosti z cudzieho jazyka, ktoré sú primerané ich veku a psychickému vývinu. Pri svojej práci učiteľka využíva metodiku angličtiny určenú pre túto vekovú kategóriu, rôzne materiály, učí ich piesne, zabávajú sa rôznymi motivačnými hrami v anglickom jazyku. Pre škôlkarov je príprava prínosom aj preto, že už v 1. ročníku základnej školy sa učia cudzí jazyk.

(jo)

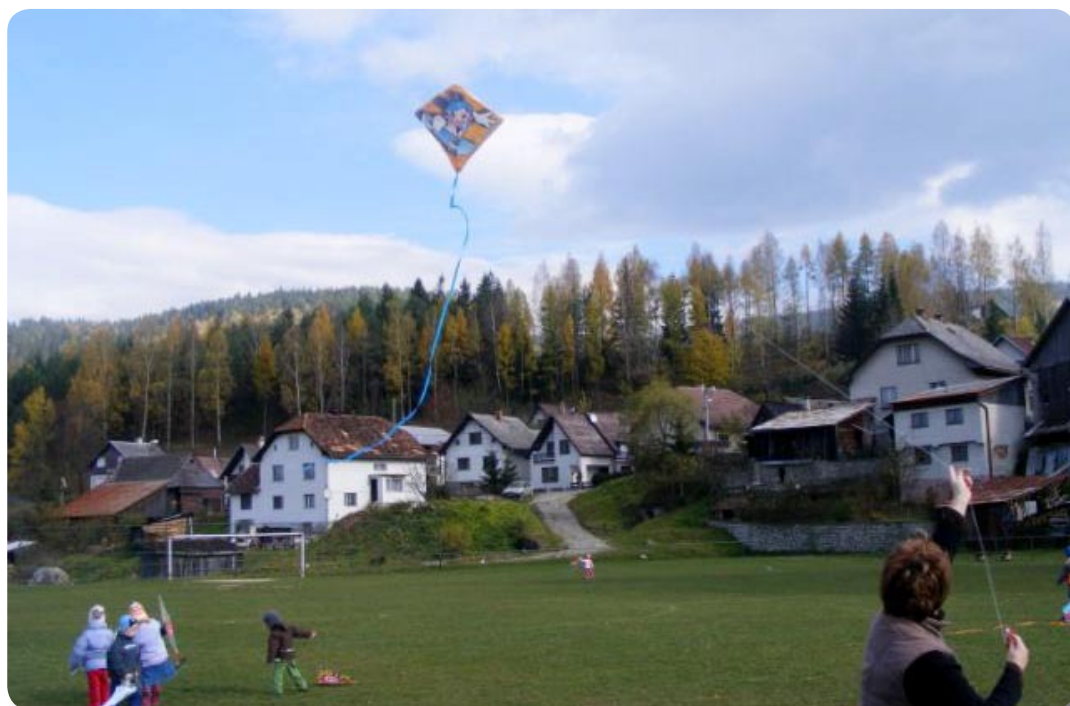

Návšteva priateľov z Nemecka

„O chvíľu k vám prideme,“ ozvalo sa v telefóne, ktorý zazvonil v jedno októbrové dopoludnie v materskej škole. Na druhej strane linky bola Marica Daňová zo Zuberca a ohlasovala návštevu z Nemecka. Po troch rokoch zavítali teda do škôlky Jurgen a Anetka. Priniesli pozdravy od obyvateľov malého nemeckého mestečka Berlebeck, kolektívu MŠ ale aj finančný dar od cirkevného spoločenstva a Jurgena. Deťom odovzdali rôzne hračky, skladačky, knižky a sladkosti. Ani jazyková neznalosť, aj keď tlmočiť mal kto, nebola veľkou

prekážkou a nič nenarušilo stretnutie s priateľmi, s ktorými si habovská materská škola dopisuje už 11 rokov. „Cirkevnému spoločenstvu a tamojšej škôlke sme poslali fotodokumentáciu o našej škôlke, darčeky vyrobené našimi deťmi a učiteľkami,“ uviedla Janka Ondrošová. „Takéto milé a spoločné stretnutia s našimi priateľmi z Nemecka a Maricou Daňovou nás obohacujú o nové skúsenosti, priateľstvá a vyvolávajú pocit spolupatričnosti.“

(jo)

Bolo že to radosti a pokriku: „Šarkan letí, šarkan letí...“ na šarkaniade materskej školy. Deti s rodičmi navymýšľali lietajúcich okrás od výmyslu sveta...

Takáto je naša materská škola

Vytvárať cestu k poznaniu sveta, k láske, priateľstvu a tolerancii - to je jej vízia

Škôlka je dvojtriedna a môžu ju navštevovať deti od 2 do 6 rokov. V školskom roku 2008/2009 je zapísaných 42 detí, z toho 18 predškolákov. Materskú školu v Habovke navštevujú deti nielen malí Habovčania, ale aj deti z okolitých obcí. Popri 29 deťoch z Habovky tvorí detský kolektív aj štyria Zuberčania, dve deti z Oravského Bieleho Potoka, dve z Hút, štyri z Malého Borového a jedno z Veľkého Borového.

Vnútorne priestory materskej školy sú priestanné, svetlé, príjemné. Každá trieda je niečím zvláštna, osobitná a má svoje čaro. Dvere MŠ

sú otvorené nielen počas Dňa otvorených dverí, s radosťou a úsmevom tam vítajú každú návštevu. „Poslaním našej MŠ je doplniť rodinnú výchovu o výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa. Predprimárne vzdelávanie uskutočňujeme podľa Štátneho vzdelávacieho programu schváleného MŠ SR,“ hovorí Janka Ondrošová, zástupkyňa riaditeľa pre MŠ.

Čo MŠ v Habovke ponúka? Jej víziou je vytváranie cesty k poznaniu sveta, k láske, priateľstvu a tolerancii. Formou rôznych aktivít, tvorivých dielní a besiedok ponúka

spoluprácu s rodinou. Ďalej ponúka vytváranie vhodných materiálnych, personálnych a kapacitných podmienok, ako aj vhodných podmienok na adaptáciu dieťaťa. Vyučuje sa tu anglický jazyk, fungujú krúžky, rôzne iné aktivity. Vedenie školy podporuje nadania talentov detí a to napríklad formou okresnej súťažnej prehliadky v speve ľudových piesní detí MŠ Oravský spevák. Deti sú vedené k láske k folklóru a ľudovým tradíciám, zapájajú sa do okresných súťaží. „Vo výchovno-vzdelávacej práci využívame prvky z projektov Krok za krokom, Regionálna výchova, OIWA-projekt

Orava, Zdravá škola,“ dopĺňa Janka Ondrošová. Materská škola sa tiež sa zameriava na čitateľskú a predčitateľskú gramotnosť, bezprostredne spolupracuje s učiteľkami 1. roč. ZŠ. Zabezpečuje tiež preventívnu logopedickú starostlivosť, spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. „Najdôležitejšie podľa nás je robiť všetko pre to, aby sa dieťa po celý čas cítilo v MŠ dobre, aby mohlo vyjadriť nielen svoje zážitky ale aj vnútorné pocity.“

(jo)

Policajt medzi deťmi

„Deti sú veľmi zvedavé a zaujíma ich všetko, čo je aspoň trošku nebezpečné,“ hovorí Janka Ondrošová, zástupkyňa riaditeľa ZŠ pre MŠ Habovka. „V dnešnej dobe sú rôzne situácie, pred ktorými je veľmi ťažké deti ochrániť a ktoré sa nedajú predvídať. Aj na nás je, aby sme deti oboznámili s mnohými nebezpečenstvami a upozornili ich na ne.“ A tak sa materskej škole v spolupráci s Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Dolnom Kubíne podarilo zrealizovať, ako prvej na Orave, celoslovenský projekt Snehulienka tak trochu inak. Podstatou je film s upravenou rozprávkou Snehulienka a sedem trpaslíkov. Na príklade chyby snehulienky

a ukážky toho, čo ju za to postihlo, si deti zapamätajú, že sa nemajú rozprávať s cudzími ľuďmi, nesmú otvárať dvere hocičomu, neukazovať cudzím, kde bývajú a nič si od cudzieho človeka nebrať. Pretože na svete sú aj zlí ľudia...

Policajt ppor. Tibor Šándor sa potom s deťmi rozprával a pýtal sa ich, ako by sa mali zachovať, keď ich niekto cudzí osloví, alebo ich začne niečím núkať, upozornil ich, ako by sa mali zachovať keby sa stratili. „K zaujímavému a poučnému priebehu určite prispelo aj to, že si spoločne porozprávali o bezpečnosti na cestách, správaní sa na uliciach či o dopravných značkách,“ dodala Janka Ondrošová.

(lv)

Najbližšie aktivity materskej školy

- * Vianočný kultúrny program s deťmi MŠ a žiakmi ZŠ Habovka na Hutách, Veľkom a Malom Borovom
- * Zimné radovánky na snehu, sánkarske preteky, fašiangové posedenie
- * Vytvorenie vlastnej internetovej stránky
- * V spolupráci s rodičmi vypracovať vlastný školský vzdelávací program
- * Príprava detského ihriska – preliezačky, šmýkačky a pod.

Starkých deti rozplakali i rozveselili

V mesiaci október, ktorý je symbolom úcty k starším, žiaci našej školy, ale aj škôlkari pripravili program pre našich starých rodičov. Naši dôchodcovia sa stretli v dome kultúry a spoločne si zaspomínali na staré časy. Jubilanti, ktorí v roku 2008 oslávili 70, 75, 80 a 85 rokov dostali od obce malú pozornosť. Nemohla chýbať základná škola a to v najlepšom prevedení. Ako prvá sa predstavila Barborka Vestenická s básňou Modlitba za starkú. Veru, tie naše starké si pri tejto básni aj poplakali. Tanečný súbor

Bučníček potešil a rozveselil našich starkých, ktorý sa skoro roztancovali. Hneď za ním vystúpila s krásnou básňou Každý deň stretnúť človeka Michaela Tekeľová. Potom vystúpila tanečná skupina Izabela. A nechýbali ani speváčky Adriana Pilarčíková a Denisa Knaperková. Týmto programom sme chceli poďakovať za lásku a starostlivosť starých rodičov k nám. Preto im želáme veľa zdravia, šťastia do ďalších rokov života.

Šiestačky Michaela Tekeľová a Adriana Pilarčíková

Vy mladší majte s nami trpezlivosť

Pri členení obyvateľov obce Habovka podľa veku je aj početná skupina dôchodcov, ktorá už menšie či väčšie hodnoty pre obec a spoločnosť vyprodukovali, ale aj teraz podľa svojich možností, ktorí vládu a majú komu pomáhať, nezahŕajú a pridávajú ruku k dielu.

Starkie sa väčšinou starajú o domácnosť, cez prázdniny je to dohľad pri vnúčatách

a samozrejme každodennou účasťou na sv. omšiach vyprosujú zdravie, pokoj, veľa milostí najmä pre svojich blízkych. Starkí, tí sa tiež snažia čo to dopestovať na záhumienke, zabezpečiť palivo na dlhé zimné večery, poriadky po dvore porobiť či menšie opravy na rodinnom dome. A tak je to správne. Aj keď nám robota už ide pomalšie ako kedysi v mladšom veku, vy mladší majte s nami

trpezlivosť.

Pri tom zhone by sme si mali nájsť čas a odreagovať sa od bežných povinností. Je veľa rôznych spoločenských akcií, či sú to schôdze organizácií, obecného úradu, či kultúrne podujatia, na ktoré majú dôchodcovia zľavy a kde občania Habovky chýbajú.

Chceli by sme sa poďakovať obecnému úradu, že vyčlenil určitú čiastku z rozpočtu na spoločenské akcie pre

dôchodcov. Je na nás, aby sme ich využili na duševné obohatenie, či už návštevu Čenstochovej, Vieličky, prípadne Starej Lesnej. Bola by škoda, keby sa takéto akcie rušili pre nezaujem zo strany dôchodcov. Na záver prajeme všetkým občanom Habovky pokojné a požehnané prežitie vianočných sviatkov v novom roku 2009, veľa zdravia a Božieho požehnania.

Dôchodcovia Habovky

Rozlúčili sme sa s učiteľkou a kronikárkou

Pred 58 rokmi, 1. septembra 1950, po skončení Učiteľského ústavu v Turčianskych Tepliciach ako čerstvá absolventka, nastúpila do vtedajšej Strednej školy v Habovke, mladá učiteľka Oľga Špániková. Pochádzala z Lednických Rovní, okres Púchov. V roku 1952 sa vydala za pracovníka TANAPu Karola Haláka, ktorý pochádzal z Nového Mesta nad Váhom.

Počas 48 rokov manželstva prežili chvíle krásne, ale i tie ťažšie. Vychovali troch synov Igora, Karola, Alexandra. (Syn Karol tragicky zahynul.)

Oľga Haláková sa aktívne zapájala do života v obci, 12 rokov pôsobila ako poslankyňa obecného zastupiteľstva. Ako učiteľka sa snažila žiakom vštepovať nielen vedomosti, ale i lásku k prírode a úctu k ľuďom. Po 37 rokoch

učiteľskej práce ukončila pôsobenie v Základnej škole Habovka a odišla do dôchodku. Naďalej sa však zaujímal o dianie v škole a vypomáhala pri zastupovaní učiteliek počas ich materskej dovolenky.

Od svojho príchodu do Habovky svojim úhladným písmom do obecnej kroniky zaznamenávala významné udalosti zo života v našej obci. Do farskej kroniky zapísala

údaje od roku 1997. Udalosti roku 2008 už zapísať nestihla, 23. októbra 2008 smrť ukončila jej rukopis. Odišla tam, kam smerujeme všetci a kde, ako dúfame, sa raz opäť všetci stretneme. Tichou spomienkou a modlitbou ďakujeme za jej zásluhnú prácu počas tohto života.

(mp)

“Teraz už takého spevu nejest,”

hovorí 87-ročná Emília Jurinová

„Jój, duša moja, vy budete 90 rokov žiť,“ povedala babka z Liesku, pozrúc na ruku Emílii Jurinovej, keď sa vtedy 24-ročná Habovčanka liečiteľke sťažovala, že asi je chorá, lebo nič nepriberá. Veštbe nechcela mladá žena veriť, vraj, čo tu ona bude tak dlho robiť? „A pozrite, ako je to už blízko,“ povedala nám pred pár dňami Emília Jurinová. Teraz v októbri oslávila 87 rokov. A je v dedine najstaršia. „Každý rok letí vécej. Prvej život tak pomaly išiel, roboty bolo, teraz povedajú, že každému tak letí...“

Emília Jurinová sa narodila v roku 1921. V 1940 sa vydala, vychovala päť detí. Od roku 1968 je vdovou, manžel Peter zahynul tragicky pri práci v lese. Doma gazdovali, chovali naraz aj dva voly, dva býky, dve kravy, ovce, dve prasatá, sadili skoro 20 vriec zemiakov. Okrem kopania doma si za mladí privyrábala i kopaním zemiakov na cudzích poliach v okolitých dedinách, chodila aj k stromčekom. Dnes jej je nad neobrobenými políčkami do plaču. „Ja už nie, ale môžu prísť časy, že ich ešte budú musieť ľudia klčovať.“ Ako je Emília Jurinová na dôchodku pochodila mnoho pútnických miest na Slovensku, v Čechách i Poľsku.

Prišli sme k Jurinovcom pohovoriť si aj o Vianociach. Podľa tety Emílie sú dnes rovnaké ako aj kedysi. „Vždy bola radosť na Vianoce a aj teraz je.“ A pokiaľ ide

o robotu, aj vtedy chceli mať čisto. Obloky umývali v potoku, pred sviatkami aj bielili, stromček dozdobovali z oblátok vystrihnutými kolieskami, nemohli chýbať jablká, k štedrovečernému stolu sa pekne obliekali... Jedno je vraj však iné, vtedy sa v Božie narodenie nechodilo na návštevy. „Boli sme zlí aj keď rodina prišla...“ No a kedysi teta Emília pripravovala celú večeru, dnes už vraj iba repu oškrobe a čo-to počistí. Ale ešte donedávna varievala aj štedrovečernú kapustnicu. Až vlni prepustila túto dôležitú úlohu neveste Aške.

Chceli sme vytiahnuť od tety Jurinovej zopár jej naj...

Aká je vaša najobľúbenejšia pesnička?

„Choťjaká. Choťkoľko sme ich mali,“ spomína teta Jurinová aj na časy, keď v kostole pred omšou pedspevovala. „Začala som tri-štyri slová a ostatné sa lapili. Vtedy sme veľa pesničiek

pred i po omši zaspievali. Ešte sme sa aj pretekali Habovčanky so Zuberčankami, keď sme boli jedna farnosť. Oni boli hrdé, že v habovskom kostole môžu tiež pedspevovať. Stávalo sa, že sme začali naraz, každá inú. A akú potom spievali ľudia? Kto akú lapil, pridala sa. Až sa obloky triasli, tak sa spievalo, žiadna strana nechcela popustiť. Pán farár Bárdoš, keď tu prišiel ešte ako kaplán, povedal pánovi farárovi Kofritovi, aby nám povedal, žeby sme tak strmo nespievali. Žeby sme tichšie spievali. A on mu vraj povedal: nechajte ich tak, to z veľkej radosti spievajú... Teraz už takého spevu nejest. Mladé sa nepridajú, staré zostareli... Všetko akosi zakapáva.“

Čo radi pozeráte v televízii?

„Nič. Celkom som televízor odhodila. Len Lumen v tranzistore počúvam.“

A čo radi robíte?

„Všetko. Rada robím. No najčastejšie robím kruhy. Sú to podložky na stoličky, ku dverám, na sedačky do auta z postríhaných pásov látky.

Pozrite, toto bola kabaňa Jankina, toto belasé závesy, táto žltá je z trička, toto tiež z kabane, toto zo župana, toto zelenô zo sukne,“ ukazuje pestré farby v hotovom dielku.

Aké je vaše naobľúbenejšie jedlo?

„Choťčo pojem, no najradšej som bola zámrvunku. Aj teraz si ju ešte uvarím.“

Čo rada čítate?

„Všetko. Aj politiku, ale najradšej časopisy Kráľovná presväteho ruženca, Hlasy z misií, Posla, Rodinu nepoškrvenú, Pútnik... Ale aj „trebenku“ a potom vysedávame s nevestou Aškou pri čajoch.“

Za čím vám je zo starších čias najsmutnejšie?

„Z priadkami. Ale nie kvôli pradeniu, ale kvôli stretávaniu sa. Vzali sme deti, tie sa hrali, my sme robili. Bývalo veselšie.“

A čo by ste popriali Habovčanom do nového roka?

„Nech sa vám v novom roku splní to, čo si želáte od Pána Boha.“

Tráboloby Tráboloby Tráboloby Tráboloby

Čo všetko by trá bolo urobiť, si ľudia vravia na ulici, pri káve, v krčme, či napíšu na habovskú internetovú stránku. Niektorí možno aj na miestach, kde ich počujú tí, ktorí by vec mohli vyriešiť.

V rubrike Tráboloby by sme chceli zopár odpočutých prosieb Habovčanov i návštevníkov obce pripomenúť.

Tráboloby vysporiadať pozemky za Studenou, na Úboči a na Kubáňovke, aby sa ľudia dohodli a začalo sa stavať...

Tráboloby aby všetci ľudia chodili po chodníku pre chodcov, nie v trojiciach a väčších skupinkách vedľa seba po celej ceste. Je to hlavne v záujme vašej bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky...

Tráboloby aby pošta bolo otvorená aspoň dopoludnia...

Tráboloby aby Habovčania navštevovali kultúrne podujatia. V našom kultúrnom dome to na podujatiach niekedy ziva prázdnotou. Napríklad na Vidiečanovej Habovke bolo možno viac divákov zo susedných obcí ako domácich. Je to veru smutné, keď organizátori vynaložia veľa úsilia na zorganizovanie podujatia a Habovčania ho jednoducho odignorujú...

Tráboloby aby sme sa, Habovčania, nezahovávali v knihe návštev na www.habovka.sk pred celým svetom. Pokiaľ je na inej stránke...

Tráboloby???
Máte návrh(c)h?

na pripomienky z minulého čísla odpovedá starosta Ján Taraj

„Trábolob y“ opraviť pamätník na hranici Habovky a Zuberca.

„Pamätník SNP navrhol akademický sochár Vladimír Nahalka, staval sa v roku 1973. Samozrejme, že zub času urobil svoje. Autor na návšteve v Habovke navrhol viac možností, ako pamätník zrekonštruovať. I keď betón alebo štruktúra vonkajšej úpravy bola na tú dobu kvalitná, čas ukázal aj nedostatok v podobe nainštalovaných krycích dosiek na vrchu pylónov, preto sa tam musia nainštalovať nerezové kryty v tvare pylónov a kvalitnými mailovými zmesami upraviť tvar do pôvodného stavu. Oprava tohto pamätníka by mohla byť uskutočnená do júna roku 2009.

Ďalšie návrhy navrhovateľa: Obložiť pylóny okrovým kamenným obkladom. Zrušiť kovové oplatenie. Ak pamätník z hľadiska momentálneho prostredia a údržby by sa javil vysoký, navrhuje pylóny odstrániť a postaviť jeden pylón max. do výšky 3m a na ňom umiestniť pôvodnú pamätnú tabuľu. Z lomu alebo prírody osadiť celistvý blok približne vysoký 3m z tvrdšieho kameňa mierne zahrotený, aby charakterom zapadol do

okolitej prírody.

Odstrániť pylóny, pamätnú dosku uschovať v archíve, alebo ju umiestniť na cintoríne, alebo na obecnom úrade, tým však stratí autentičnosť, lebo pamätník sa postavil na miestach, kde zomreli deviaty partizáni. Počet nie je uvedený na doske, lebo ho v texte neschválil jazykovedecký ústav L. Štúra v Bratislave.“

„Tráboloby“ upraviť detské ihrisko, spraviť deťom preliezačky, hojdačky.

„Áno, je to veľmi potrebná vec pre našich škôľkarov, no jedným dychom chcem povedať, že doriešenie tejto veci nie je také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá. Detské ihrisko, klzavé žľaby atď. musia byť certifikované a celý i keď malý komplex detského ihriska musí spĺňať veľmi prísne bezpečnostné predpisy. Na vybudovanie tohto ihriska sú vyčlenené finančné prostriedky v rozpočtu na rok 2009, na ktoré si dala žiadosť ZŠ s MŠ v Habovke.“

„Tráboloby“ opraviť prístupové schody a plochu pred sálou kultúrneho domu.

„Budova KD je majetkom obce, ako aj všetky priľahlé

plochy a parkoviská, ktoré boli vybudované v roku 1976. Betónová plocha delená, bola robená narýchlo tak, ako všetky finálne roboty pri dokončovaní stavieb, hlavne na podmočenom podlaží, urobí svoje. Pokúsime sa aj tento problém v budúcnosti dať do náležitého stavu s využitím iných stavebných materiálov. K výmene okien: Postupne sa vymieňajú okná na celej budove nielen v prenajatých priestoroch, z ktorých má obec príjem. Okná hlavne zo severnej strany boli tak zhnité, že už ohrozovali bezpečnosť chodcov, idúcich popod okná. Ešte do konca roku 2008 vymeníme okná na poštovom stredisku a vo firme 3o media, ktoré sú tiež v prenajatých priestoroch a tak isto postupne prídu na rad aj okná v sále KD. Nezávidíme, nesúdime, na všetko raz príde. Nakoniec chceme podotknúť, že celá budova KD má dostatok priestorov, prístup k nej nie je najšťastnejší a čo je najpodstatnejšie, trábolo by hlavne zrealizovať v rámci rekonštrukcie sedlovú strechu a zatepiť podkrovné priestory, pretože budova je náročná hlavne na vykurovanie priestorov.“

Čo nového na www.habovka.sk

Naša obecná stránka sa neustále rozrastá o nové stránky, články, fotografie a video materiál. V rubrike Samospráva nájdete Všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva, zápisy z rokovaní komisií, tlačivá žiadostí, či stavebných povolení. Farské oznamy sú so vzornou presnosťou týždenne aktualizované našim pánom farárom Jozefom Svitekom. Snažíme sa prinášať slovom i obrazom udalosti v obci, kultúrne podujatia a šport. Podľa e-mailov, či príspevkov v knihe odkazov to oceňujú

ľudia, ktorí odcestovali do zahraničia, prípadne žijú v iných kútoch Slovenska. Aspoň cez internet si môžu pozrieť čo sa v ich rodnej obci deje.

Len tak pre zaujímavosť fotobanka na www.habovka.sk obsahuje 1431 fotografií v 41 fotogalériách, 10 panoramatických záberov a 18 videozáznamov z rôznych akcií. Od mája roku 2006 funguje aj archív záberov z webkamery, ktorá je umiestnená na Bučniku. Po otvorení odkazu Živé panorámy sa zobrazí aktuálny pohľad na obec. Kliknutím v kalendári na vybraný deň si

zobrazíte prehľad záberov z kamery na obec Habovku od 3.00 h rána do 22.00 h večera. Môžete si pozrieť, ako to vyzeralo v obci, napríklad pred dvomi rokmi na Vianoce. Prevádzku kamier a archív zabezpečuje na svoje náklady 3o media, s.r.o. Habovka.

Do budúcnosti chceme na www.habovka.sk doplniť všetky existujúce služby, ktoré sú v obci a dopracovať jazykové mutácie. Hlavne rozšíriť informačnú časť pre hostí a turistov, ktorí k nám zavítajú, aby sa čo najlepšie využili dovolenku u nás. (pl)

Na pieseň stačia štyri tóny...

Osem ľudových hudieb, šesť folklórnych skupín, spolu 187 účinkujúcich. To je štatistika 3. ročníka Vidiečanovej Habovky, podujatia, ktoré v obci nahradilo prázdne miesto po tom, ako sme museli povedať zbohom medzinárodnému festivalu mladých ľudových hudieb Staré nôtly mladých strún.

Tretia Vidiečanova Habovka sa začala poklonou pri hrobe uja Vidiečana na miestnom cintoríne. Tvorivá dielňa v kultúrnom dome bola venovaná hudobnému a piesňovému repertoáru zo Zuberca a Habovky, jeho vývoj s názornými ukázkami prezentoval správca Múzea oravskej dediny Richard Janoštin, ktorý sa tejto téme venoval vo svojej výskumnej diplomovej práci. Ako uviedol,

kedysi ľudom stačili štyri tóny a „vyrobili“ pieseň. Z pohľadu hudobnej vedy ide o piesne prastarého typu. I také sa hrávali v Habovke a Zuberco. Novšie majú tónov päť a sú tu oveľa rozšírejšie, tvorili základ valašskej kultúry. „Mal som možnosť porovnávať tie najstaršie, najjednoduchšie piesne. Často som bol prekvapený, čo všetko je možné na nich pozorovať,“ uviedol. Ako Richard Janoštin aj názorne predviedol, až do 20. storočia ľudia vnímali melódie ako materiál, s ktorým sa dá pracovať. „Uplatňoval sa princíp tzv. voľnej nôty, teda, že melódia akoby visela vo vzduchu a hocikto po nej siahol a priradil k nej text.“ Už to bola iná pesnička. Melódiu menili však aj rytmicky. Často išlo o rytmicky úplne inú

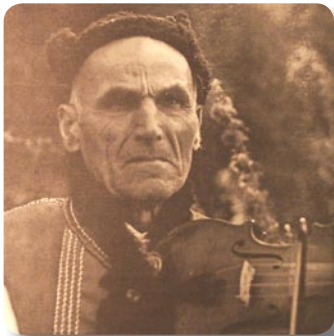
pieseň, ale melodicky totožnú. Jedna melódia vystačila teda i na trávnicu i svadby, teda i na pole i na zábavu.

Vidiečanova Habovka, ktorá sa tento rok konala 18. októbra, vyvrcholila scénickým

programom ľudových hudieb a folklórnych skupín Pocta ujo Vi diečanovi. Medzi nimi zaujali aj domáci muzikanti Klimekovci, naša ženská speváčka skupina i najmenší zo súboru Bučníček.

(lv)

Jozef Vidiečan (1910 – 1991)

Jeden z posledných originálnych sedliackych muzikantov Slovenska, pamätník tradícií, výborný rozprávač, uznávaný tesár. Bol pokračovateľom muzikantskej tradície rodu, ktorého korene, podľa rodovej pamäti, siahajú až do roku 1790. Hrával už od šiestich rokov, štýl hry a piesne preberal od starého otca, s ktorým neskôr hrával. Od roku 1952, keď tradičné husľové hudby vytlačili z dedín nové, hrával len pre seba. No v roku 1977 sa

po štvrtstoročnej odlmke predstavil ako primáš hudby, ktorú zostavil z brata Venda a syna Martina na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve v audiovizuálnej freske Orava. Originálnosť štýlu jeho hry, nevyčerpatelný repertoár piesní, melódií, rozprávačské schopnosti, v pamäti uložené stovky príbehov, zážitkov celých generácií Vidiečanovského rodu, ale aj jeho povahové vlastnosti boli príčinou rastu záujmu o tohto Habovčana. Jeho hudobný štýl a melódie sa stali inšpiráciou pre mnohé spracovania vo folklórnych súboroch, v tvorbe hudobných skladateľov.

On bol aj inšpiráciou pre Viliama J. Grusku na vznik podujatia Staré nôtly mladých strún, ktorých 16. ročník sa konalo v Habovke. Festival sa však potom presťahoval do Terchovej, kde tento mal už svoje tretie pokračovanie.

(lv)

Deti majú talent

V sále habovského kultúrneho domu bolo 7. decembra veselo. Svoj talent tu predviedlo tucet spevákov.

Prvá vystúpila najmladšia účastníčka, iba 6-ročná Mária Ondrošová z Habovky. Po nej zaspievala dve pesničky Emma Jurinová, má 7 rokov. Goralskými pesničkami zaujala 11-ročná Adriána Pilarčíková. Excelentne zaspievané ľudovky diváci odmenili potleskom. Predstavili sa aj deti z Nižnej, Podbiela, Oravského Bieleho Potoka, Štefanova nad Oravou a Chlebníc. Dvanásťročný Erik Tmák z Podbiela zaspieval dve pesničky, pričom sa sám sprevádzal na akordeóne. Ostatné deti sprevádzala ľudová hudba z Nižnej.

Po ľudovej nôte vystúpila Denisa Knaperková s pesničkou od Mariky Gombitovej. Čerstvá víťazka speváckej súťaže v Nižnej ako vždy nádherne zaspievala a zavíšila vystúpenia mladých speváčok a spevákov. Na

samý záver vyšiel na javisko folklórny súbor SKORUŠINA a predviedol ľudové tance s neskutočnou ľahkosťou a presným tanečným krokom. Obrovský talent ukázal aj mladý Viktor Janoštin, spevom a tancom a v ničom nezaostával za svojimi kolegami folkloristami.

Prvý ročník prehliadky talentov organizoval Obecný úrad a Miestne kultúrne stredisko v Habovke v spolupráci so Základnou umeleckou školou v Nižnej.

(pl)

Wellness využívajú aj Habovčania

Hovoríme s Michalom Fabšikom, managerom Hotela Julianin dvor

Tento mesiac oslávi hotel dva roky existencie, aké služby ponúkate a aké vám za tie dva roky pribudli?

Náš hotel ponúka predovšetkým ubytovacie a stravovacie služby. Súčasný náročný klient však neočakáva pri svojom pobyte len kvalitné ubytovanie a dobrú kuchyňu, ale potrebuje pobyt s ostatnými službami. Preto už pri prvom rozhodovaní o charaktere nášho zariadenia bolo plánované doplniť vybavenie hotela doplnkovými službami. Naši klienti majú k dispozícii bazén, saunu, bowling, biliard, tenis.

Všimli sme si, že ste sa pred niekoľkými týždňami pretransformovali na hotel. Čo sa zmenilo?

V ponuke dovolenkových zariadení na Orave prevažuje ubytovanie v malých penziónoch a na súkromí. Súčasná legislatíva zaraďuje ubytovacie zariadenia podľa klasifikačných znakov, ktoré musí zariadenie spĺňať. Aj súčasný zákazník sa zmenil na solventnejšieho, ktorý vyžaduje vysoko kvalitné služby a tým sa jeho výber orientuje na kvalitné hotely. Náš hotel spĺňa všetky podmienky na zaradenie do kategórie Hotel***, preto sme pristúpili k jeho pretransformovaniu z kategórie penziónu na hotel.

Využívajú wellness a ostatné služby aj Habovčania?

Veľmi nás teší, že je veľký záujem o doplnkové služby nášho hotela aj od obyvateľov Habovky a okolitých obcí. S niektorými sa stretávame pravidelne aj pri wellness. Pojem wellness zahŕňa všetko, čo prináša človeku radosť a prospieva telu i duši. Zároveň znamená spôsob, ako čerpať životnú energiu a byť v dobrej pohode a forme. Sauna s príjemnou aromaterapiou, osviežujúci bazén, ľahké strečingové - aerobikové cvičenia, ktoré vám pomôžu prekonať únavu a dodajú elán do

d'alších dní. Súčasťou wellness programu je aj osviežujúce prekvapenie. Wellness je určený pre všetky vekové kategórie v každom ročnom období!

O ktoré služby je najväčší záujem?

Najväčší záujem je z doplnkových služieb o bowling, saunu a bazén. Nielen naši hostia ale aj návštevníci, ktorí sú ubytovaní v okolitých penziónoch v značnej miere využívajú bezplatné wifi pripojenie na internet, pretože ľudia sú dnes mimoriadne pracovne zaneprázdnení a pracujú aj počas dovolenky.

Akí hostia najčastejšie navštevujú váš hotel? Cudzinci z akých štátov a naši z ktorých kútov Slovenska?

Podľa štatistiky prevažuje klientela zo Slovenska, potom nasledujú Poliaci a Česi. Tešíme sa návštevnosti aj anglických, nemeckých a ruských turistov. Slováci k nám prichádzajú zo všetkých kútov republiky, zaznamenávame tiež značný nárast záujmu o ubytovanie od firiem a obchodných zástupcov.

Ceny na jedálnom lístku sú trochu vyššie, ako v iných podnikoch, ale podľa všetkého tomu zodpovedá aj vyšší štandard vášho hotela, príjemné prostredie, obsluha a veľký výber jedál. Zvykli si hostia, že za kvalitu sa platí viac?

V ponuke našej reštaurácie sú špeciality, ktoré sú určené pre gurmánov a to sú jedlá, ktorých vstupná cena surovín je vyššia a ich príprava si vyžaduje náročnejší prístup našich kuchárov a treba sa s týmito jedlami doslova „pohrať“. Host musí už na prvý pohľad vidieť, že dostal dobré jedlo na ktorom si dal kuchár záležať a tomu zodpovedá aj cena. Rovnako však v našom jedálnom lístku nájdete aj jedlá, ktorých cena je na úrovni okolitých stravovacích zariadení, v ponuke máme aj klasické slovenské špeciality, ako sú bryndzové halušky,

strapačky, hovädzí guláš s knedľou

Zaujala nás nová stavba na parkovisku, čo to bude, až to bude?

Naším hosťom dávame možnosť požičať si u nás bicykle. V interiery bohužiaľ nedisponujeme dostatočným priestorom pre ich uskladnenie. Taktiež nám chýbal priestor pre uskladnenie lyží ubytovaných hostí. Rozhodli sme sa preto postaviť sklad športových potrieb. Predpokladaný termín ukončenia je v prvej polovici decembra 2008.

Usporiadúvate aj nejaké akcie pre hostí, živú hudbu a podobné?

Veľa nám záleží na tom, aby sme nielen našim hosťom, ale hosťom celého regiónu priblížili regionálne tradície. Zvykli sme si usporadúvať spoločenské posedenia a večierky pri príležitosti sviatkov ako sú Valentín, MDŽ, Deň matiek, ukončenie školského roka. Tento rok najviac hostí prekvapila tradičná veľkonočná šibačka a „kúpačka“. Naposledy sme usporiadali Mikulášsky večierok a teraz sa už pripravujeme na tradičnú Slovenskú Vianočnú večeru. Na stole nebudú chýbať oplátky s medom, tresčia pečeň, kapustnica ani ryba či rezeň so zemiakovým šalátom. Okrem toho pravidelne každý piatok organizujeme pre ubytovaných hostí ale aj pre verejnosť posedenie pri živéj hudbe.

Čo chystáte na Silvestra?

Silvestrovský pobyt máme už kompletne obsadený, na ubytovaní prevažuje ruská klientela. Silvestrovský program budeme teda trochu orientovať v duchu ich tradícií, ale pridáme im k tomu aj našu dobrú silvestrovskú zábavu a privítanie nového roka.

Už na prvý pohľad sa výrazne odlišujete od konkurencie. Ako vychádzate spolu s ostatnými ubytovateľmi?

Službami, ktoré ponúkame sa snažíme prezentovať nielen náš Hotel, ale región ako celok. Záleží nám na tom, aby nielen naši ubytovaní hostia boli spokojní so službami regiónu, ale hostia aj ostatných, niekedy chápaných aj ako konkurenčných ubytovacích zariadení. Netvoríme teda konkurenciu pre okolité menšie ubytovacie zariadenia, ale dopĺňame služby tak, aby sme uspokojili aj návštevníkov regiónu ubytovaných v ostatných ubytovacích zariadeniach. Chcem sa stať partnerom v oblasti cestovného ruchu, nie konkurentom. Kategória nášho ubytovacieho zariadenia je odlišná je pre nás rovnako ťažké nájsť hosť'a, ktorý má záujem o vyšší štandard ako pre menšie zariadenia nájsť hosť'a, aby naplnili svoje kapacity. Nebránime sa akejkolvek spolupráci, ktorá by pomohla kvalitne prezentovať tento krásny región.

(pl)

Záhradkár, včelár a rezbár

Zaujali nás strúhané lavičky, kvetináče a rôzne suveníry z dreva. Zašli sme teda za ich autorom. S Vladimírom Jurinom sme sa rozprávali o dreve, záhradkárčení, ale aj o včelách.

Ako sa vyrábajú takéto drevené okrasy?

Používam smrekové drevo, ktoré je mäkké a pomerne ľahko sa opracúva. Na hrubé opracovanie používam tesársky kopáč. Po vydlabaní kvetináče opášem oceľovým pásom a nakoniec výrobok natieram lakovou lazúrou. Kovové časti maľujem striebornou, alebo čiernou farbou. Namiesto kovového pásu, niekedy využívam aj hrubý drôt. Oceľové pásky sú vlastne odpady zo stavebnín, kde sa používajú na spevnenie materiálu na paletách.

Je možné použiť aj poškodené či nahnilé drevo?

Ak vyrábam kvetináč, stred musím vyhodiť. Ak je teda drevo nahnilé vnútri a okraje sú zdravé tak je možné ho využiť. Samozrejme uprednostňujem zdravé smrekové, prípadne borovicové drevo, pre jeho dlhšiu výdrž.

Keď sme sa porozhliadli po dvore, zistíme, že sortiment výrobkov máš veru široký.

Vyrábam záhradný nábytok z masívu, teda záhradné posedenie, lavičky, stoly, stoličky, kvetináče, studne, závesné police a rôzne iné. Zhotovujem rôzne výrobky a dekorácie z kameňa a kovu tak do exteriéru ako aj interiéru podľa želania zákazníka. Budúci rok by som chcel robiť aj záhradné jazierka.

V záhrade máš veľa stromčekov, to máš na okrasu, či je to určené na predaj?

Niektoré okrasné a ovocné dreviny si dopestujem sám. V záhrade ich mám takmer tisícku. Najväčšie sú dvojmetrové tuje. Potom ich buď predávam zákazníkovi, alebo spravím na zákazku aj kompletnú výsadbu. Ak niekto potrebuje poradiť, prípadne naplánovať výsadbu, viem mu s tým pomôcť.

Robíš tiež suveníry s nápisom Habovka...

Áno, snažím sa vyrábať jednoduché drevené suveníry, je to artikel, ktorý u nás chýba. Hlavne turisti sa snažia odniesť si nejakú pamiatku z dovolenky u nás. Myslím, že sa to celkom páči. Snažím sa vymýšľať stále niečo nové.

V Habovke Za vrškom prevádzkuješ kvetinarstvo už takmer dva roky, je záujem o kvety a záhradný sortiment zo strany domácich?

Je to sezónna záležitosť. Keď je pred dušičkami, tak máme plno zákazníkov. Najhoršie je to napríklad po vianočných sviatkoch. Máme možno trochu nevýhodnú polohu, ale zákazníci si zvykli, nájdu nás, keď treba kytice živé, či umelé, svietniky, sviečky, suveníry, stromčeky do záhrady atď.

Máš aj ďalšie koničky?

Áno, včely. Včeláreniu sa venujem už niekoľko rokov. Mám 24 rodín včiel.

Nebojíš sa, že ťa včely poštípú?

Poštípania už ani nerátam, zvykol som si. Hlavne pri zbere plástov plných medu, vtedy sú

včely dosť nervózne. Za deň dostanem aj stovku žihadiel do rúk. Horšie je však poštipanie do tváre, či na iné citlivé miesta.

Aký bol tento rok, medonosný, či nie?

Tento rok bol o čosi slabší,

než minulé roky.

Stane sa, že včely uletia?

Stalo sa mi to niekoľkokrát, že sa mi včely vyrojili a odleteli preč. Každý včelár s tým musí rátať.

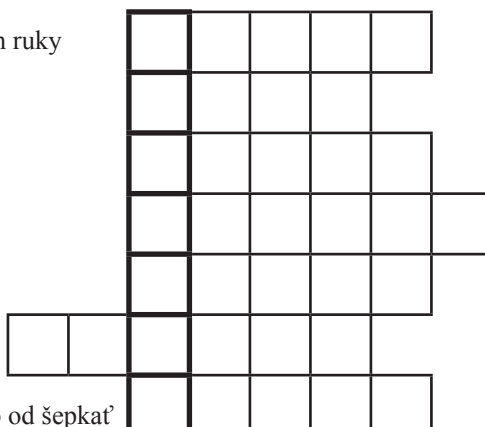
(pl)

Pre deti

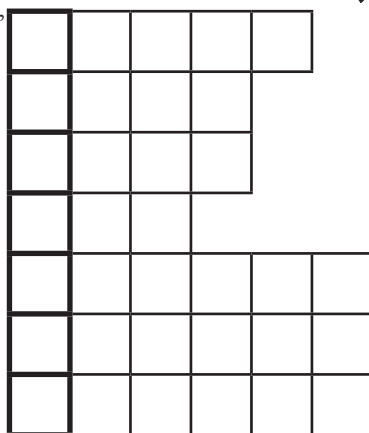
1. umývaš si s ním ruky
2. snehový dom
3. samec sliepky
4. deň v týždni
5. poľovať
6. polámať
7. podstatné meno od šepkať

Denisa Knaperková, 7. tr.

1. zviera vo vybraných slovách po "V"
2. používa sa na šitie
3. dopravný prostriedok
4. ostrý predmet
5. narodeninová
6. mužské meno
7. svetadiel

Simona Tekel'ová, 7. tr.

Jedlička

Kde bolo tam bolo, bol raz jeden jedľový les. V tom lese bola jedna mladá jedlička. Volala sa Milka a jej mama Miška. Celý les jej závidel, lebo jej mama bola pri nej. Ale ona vždy mamu neposlúchala. A keď mala dvanásť rokov, mama jej povedala: „Blížia sa Vianoce, keď začuješ človeka, rýchlo si zakry konáre snehom.“ Lenže neposlúšna jedlička mamičku neposlúchla a povedala si: „A čo ma po tom?“

Vtom začula z neďalekej húštiny praskanie. Všetky stromy si hneď zakryli konáre snehom, len Milka nie. Človek si hundral popod nos: „Aký škaredý jedľový les.“ No vtom zbadal Milku. „Aká krásna jedlička,“ vzal sekeru a zoťal ju. Jedlička si potichu povedala: „Musím poslať list do jedľového lesa.“

Napísala: „Dobre vám radím, keď začujete človeka, rýchlo sa skryte. No bol najvyšší čas, keď ho poslala. Potom prišiel do izby domáci pán a jedličku zobral so sebou. Ozdobil ju vianočnými kolekciami a inými ozdobami. Takú krásnu jedličku ešte nikdy nevidel. Keď prešli Vianoce, vyhodili ju na smetisko a na tom smetisku zazvonil zvonec a rozprávky o neposlušnej jedličke je koniec.

Michal Tekel', 7. tr.

Viete, že..?

...Štátna prírodná rezervácia Osobitá (1687 m n. m.) bola vyhlásená za Národnú prírodnú rezerváciu v roku 1974. Chodník je pre verejnosť uzavretý od roku 1989. Pred uzavretím Osobitú navštevovali turisti pre fantastický výhľad na Belianske, Vysoké a takmer celé Západné Tatry. Na poľskej strane vidno Giewont, pod ním časť Zakopaného. Ak je pekné počasie, tak je vidieť ako na dlani Skorušinu, ďalej Oravskú Maguru, Malú Fatru, Oravské Beskydy, Oravskú priehradu a Babiu horu.

Výmera ŠPR Osobitá je 458 ha. Pod vrcholom Osobitej sa nachádza neprístupná jaskyňa Bezodná priepasť s hĺbkou až 120 m. Patrí do tridsiatky najhlbších jaskýň na Slovensku. Ďalšia je s hĺbkou 106 m o čosi nižšie na Okolíku (1328 m n. m.) a volá sa Priepasť v Okolíku. Pre vzácny výskyt horských rastlín má Osobitá veľkú botanickú hodnotu. Na Osobitej sa stretávajú hranice katastrov obcí Habovka, Vitanová a Zuberec.

(pl)

Darmošľap opäť nelenil, šľapal

V minulom čísle Habovčana sme informovali čitateľov o turistických aktivitách turistického oddielu Darmošľap v prvom polroku 2008. Druhú polovicu roku sme nelenili a podnikli niekoľko rovnako zaujímavých turistických aktivít. Spomenieme niekoľko z nich.

V nedeľu 24. augusta sme sa

zúčastnili sv. omšena Skorušine, išlo sa turistickým chodníkom po vrchole Skorušinských vrchov. Začiatkom septembra sme vystúpili na Babiu horu. Nočný výstup spojený s východom slnka nám vyšiel. Počasie prialo, výhľad bol pre hmly trochu horší ako vlani, na vrchole neskutočne fúkalo, ale zážitok to bol jedinečný. Ako

tradične na vrchole bolo najviac Poliakov, zababušených v spacích vakoch, očakávajúcich východ slnka.

28. septembra sa tradičného turistického pochodu hranicou katastra, tento rok to bol Mnich, zúčastnilo takmer 30 turistov, medzi nimi aj deti. V októbri to boli túry na Roháčske plesá a vrch Magura Witowska, v novembri sme absolvovali

turistický pochod na Šíp vo Veľkej Fatre.

Koniec roka 2008 bude pre turistov v znamení III. ročníka zimného Štefanského výstupu na Skorušinu. Všetkých turistiky chtivých srdečne pozývame. Ak bude sneh, tak pôjdeme na bežkách. Stretnutie účastníkov, ak neoznámime zmenu, bude o 10.00 h v Kobyľom potoku.

(pl)

V bazéne boli vodníkmi i krokodílmí

Tridsaťpäť tretiakov a štvrtákov absolvovalo plavecký výcvik. Kým tretiaci sa zväčša len zoznamovali s vodou, hrali na vodníka či krokodíla, plávali s pomocnou doskou i bez nej, štvrtáci už zdokonaľovali techniku plávania znak, učili sa plávať štýlom kraul a nacvičovali aj skoky do vody. Na záver plaveckého výcviku si žiaci zmerali svoje sily v pretekoch plávania na 25 m.

(mp)

Habovčan - obecný občasník.

Vydáva Obecný úrad v Habovke.

Povolené Okresným úradom v Dolnom Kubíne pod reg. číslom 25/96.

Zostavili: Lýdia Vojtaššáková, Peter Leginus, Magdaléna Pilarčíková.

Grafické spracovanie: Jozef Svitek.

Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo. Náklad 353 ks.

Dorastenci by mohli doplatiť na rečnenie. Ale zimujú na I. priečke!

**Futbalová jeseň hodnotí
tréner Alojz Hruboš**

V novom futbalovom ročníku 2008-2009 hrá 5 družstiev - prípravka 6 - 10 roční, mladší a starší žiaci, dorast a mužstvo dospelých.

**Najmladší si vedú dobre,
sú tretí**

Prípravka hráva turnajovým spôsobom. Každé družstvo organizuje jeden turnaj. Hracie dni sú soboty. V našej skupine hrajú družstvá z Dolného Kubína, Dlhej nad Oravou a Zuberca. Naše nádeje si na prvýkrát počinajú veľmi dobre. Majú snahu a chuť trénovať a aj dochádzka na zápasy bola dobrá. Po jesennej časti sú na treťom mieste.

**Mladší a starší žiaci
postúpili do III. ligy**

Je to najvyššia súťaž, akú zatiaľ naši žiaci hrali. Zápasy hrajú striedavo v sobotu aj nedeľu. Mladší žiaci narodení v roku 1996 – 1997 sú na piatej priečke. V tejto kategórii rastie perspektívna generácia, ktorá zase potiahne v ďalších ročníkoch. Niektorí už hrajú striedavo aj za starších. Patria k nim Bohuš Pilarčík, Peter Jurán, Filip Hruboš a Jakub Jurina. Starší žiaci sú po jesennej časti na 10. mieste. V polčase súťaže je to miesto na záchratu, ale určite to mohlo byť aj lepšie. V domácich zápasoch s Námestovom, Oravským Veselým a Sučanmi sme mali bodovať naplno. Vonku zase v Lokci, kde sme dostali gól v posledných minútach. Sklamáním boli vystúpenia v Dolnom Kubíne, kde chlapci vysoko prehrali. Všetkých chlapcov treba pochváliť za vzorný prístup k tréningom. Dúfam, že aj počas zimnej prestávky sa budú zúčastňovať tréningového procesu tak, aby sme aj po skončení jarnej časti mohli konštatovať: budú hrať opäť III. ligu!

**Dorast zimuje na I.
priečke**

Pred sezónou sme si dali cieľ hrať o prvé priečky s výhľadom postupu do I. triedy. Zatiaľ sme na polceste náš cieľ naplniť. Pri tomto hráčskom kádri ani iný cieľ nemôže byť. Títo chlapci budú hrať spolu ešte 3 roky a pribudnú ďalší zo žiackej kategórie. Perspektíva tu je, záleží len na hráčoch, aký si vytvoria kolektív. Prvé miesto musí ešte viac zaväzovať k zodpovednosti v tréningoch počas zimnej prestávky. Väčšina zápasov dorastu mala dobrú úroveň. Sklamáním bolo vystúpenie v Podbieli, bola to aj jediná prehra tejto časti súťaže. V mužstve je osobnosťou brankár Šimon Jandura. S obrancov hrajú dobre Ján Hajdučák, Jozef Tekel', Matuš Pilarčík a Ľuboš Pilár, ktorý pravidelne štartuje aj za mužstvo dospelých. Zálohu dobre dirigujú Marek Pilár, Andrej Tekel' a Marek Klimek. V útoku to „sype“ Tomášovi Pilárovi, ktorého dopĺňajú Maroš Vitanovec a Michal Jurina. Negatívom je disciplína na ihrisku. Dostávame veľa kariet za rečnenie. V tomto sa chlapci musia zlepšiť, lebo v jarnej časti môžeme na to doplatiť.

**Viac sme čakali od
dospelých**

Mužstvo sa pred sezónou posilnilo a ambícia bola hrať o vyššie priečky. Piate miesto je trocha sklamaním, ale realitou. Doplácali sme hlavne na nedisciplinovanosť na ihrisku a zranenia. Dobré zápasy mužstvo odohralo v Liesku, Sihelnom. Určite sme mali navyiac aj v Oravskom Bielom Potoku. Doma sme dobre zahráli so Bzinami a Vasilovom. Sklamáním bola prehra v Beňadove. Citeľne nám chýbal stabilný brankár, ktorý by bol k dispozícii každý

zápas. Záver je taký, že sa hráči z nedostatkov poučia a v jarnej časti sa ukážu v lepšom svetle.

Záverom ďakujem našim

futbalistom za reprezentáciu obce a do nového roku im prajem veľa zdravia, šťastia a športových úspechov.

(ah)

Habovskí chlapci majú najlepšiu mušku

Už piaty rok po sebe sa skončili majstrovstvá okresu v streľbe zo vzduchovky víťazne pre žiakov zo ZŠ s MŠ v Habovke. Tento rok sa súťaže v streľbe zúčastnilo desať trojčlenných družstiev zo škôl v okrese Tvrdosín, majstrovstvá sa konali 19. novembra v telocvični ZŠ s MŠ v Zuberi. „Keďže v streľbe zo vzduchovky máme v poslednom období vynikajúce výsledky, s napätím sme očakávali, ako dopadneme tento rok,“ hovorí riaditeľ školy Juraj Hurťák. „Strelci z našej školy opäť nesklamali a už po piatykrát sme vyhrali súťaž aj medzi jednotlivcami, aj v družstvách.“

Medzi jednotlivcami zvíťazil Jakub Knaperek, víťazné družstvo tvoril Jakub Knaperek, Maroš Vitanovec a Vladimír Michalec.

Habovskí chlapci si dobre počínali aj v cezpoľnom behu, v okresnej súťaži skončil Maroš Vitanovec, Martin Hurťák a Roman Tekel' na 2. mieste.

(lv)